

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ (ПО-20)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

<i>Рівень вищої освіти</i>	<i>Перший (бакалаврський)</i>
<i>Галузь знань</i>	<i>Соціальні та поведінкові науки</i>
<i>Спеціальність</i>	<i>Економіка</i>
<i>Освітня програма</i>	<i>Економіка і бізнес</i>
<i>Статус дисципліни</i>	<i>Професійної підготовки</i>
<i>Форма навчання</i>	<i>Очна (денна)</i>
<i>Рік підготовки, семестр</i>	<i>III курс, осінній семестр</i>
<i>Обсяг дисципліни</i>	<i>5 кредитів ECTS (150 годин)</i>
<i>Семестровий контроль/ контрольні заходи</i>	<i>Екзамен/ модульна контрольна робота / календарний контроль</i>
<i>Розклад занять</i>	<i>http://rozk.kpi.ua/</i>
<i>Мова викладання</i>	<i>Українська</i>
<i>Інформація про керівника курсу / викладачів</i>	<i>Лектор: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна Практичні / Семінарські: д.е.н., проф. Марченко Валентина Миколаївна</i>
<i>Розміщення курсу</i>	<i>Курс розміщений на університетській платформі Кампус</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Ефективність діяльності суб'єктів економіки залежить від рівня та структури їх витрат. Чим вищий рівень системи управління витратами, тим вищою є ресурсна ефективність його діяльності, а відповідно нижчими і витрати на виробництво продукції (виконання робіт, надання послуг).

Метою вивчення дисципліни "Управління витратами" є формування системи знань, вмінь і навчок у майбутніх фахівців щодо планування, формування, контролю витрат на промислових підприємствах.

Завданням вивчення дисципліни «Управління витратами» є теоретична і практична підготовка студентів з широкого спектру професійної питань, пов'язаних з вибором методів та способів обрахунку витрат, управління їх структурою та кількістю у конкретних умовах економічної діяльності.

Об'єктом вивчення дисципліни є всі види ресурсів підприємства.

Предметом - процеси перенесення вартості ресурсів на витрати.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки

даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Навчальний курс базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні дисциплін: "Фінанси підприємств", "Статистика".

Постреквізити. Навчальний курс "Управління витратами" забезпечує такі дисципліни професійної підготовки студентів як "Економічний аналіз".

3. Зміст навчальної дисципліни

I. Теоретична сутність «витрат» та системи управління ними

Тема I.1. Теоретична сутність поняття «витрати» та методологічні підходи до управління витратами

Тема I.2. Поняття витрат і собівартості

Тема I.3. Класифікація витрат

Тема I.4. Методи розрахунку собівартості продукції.

II. Методи управління витратами підприємства

Тема 2.1. Пофакторний метод планування витрат

Тема 2.2. Поняття калькулювання продукції

Тема 2.3. Планування прямих витрат при калькулюванні продукції

Тема 2.4. Планування непрямих витрат при калькулюванні продукції

- Тема 2.5. Методика розрахунку фактичної калькуляції продукції
Тема 2.6. Попередільний (попроцесний) метод калькулювання
Тема 2.7. Позамовний метод калькулювання
Тема 2.8. Планування та облік витрат допоміжних виробництв.
Тема 2.9. Групування витрат за економічними елементами
Тема 2.10. Альтернативні методи планування та обліку витрат
Тема 2.11. Особливості формування собівартості продукції (послуг) у різних сферах економіки
Тема 2.12. Аналіз собівартості продукції

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Ч – 75 Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, 2017. – 166 с.
2. Ахновська І., Болгов В. А 954 Управління витратами: навчальний посібник / І. О. Ахновська, В. Є. Болгов. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 156 с.
3. Тарасенко С. І. Т 89 Управління витратами : навч. посібник / С. І. Тарасенко. — Кам'янське : ДДТУ, 2018. — 305 с.
4. Ющишина Л. О. Ю–75 Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.

Додаткова література:

1. Славута О. І. Конспект лекцій з дисципліни «Управління витратами» (для студентів 4 курсу всіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства) / О. І. Славута; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова , 2015. – 38 с.
2. <https://clarity-project.info/edrs>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

У межах вивчення дисципліни протягом семестру заплановано проведення лекцій, практичних занять, виконання модульної контрольної роботи.

Під час вивчення матеріалу застосовуються такі методи колективного та активного навчання: 1) особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних методах навчання: мозковий штурм, інтерактивне спілкування. 2) методи проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу), частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій; 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами, визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують управлінський успіх у їхній подальшій роботі на реальних підприємствах. Робота з кейсами також має на меті засвоєння теорії завдяки ілюструванню різноманітних можливостей її застосування для різних типів організацій та установ.

Відвідування занять:

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні завдань, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

На заняттях студенту дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т.ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Активність студента на парах, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Пропущені контрольні заходи:

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня.

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали PCO, а їх сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали

Заохочувальні бали можуть бути передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у факультетських, інститутських олімпіадах з навчальних дисциплін, участь у конкурсах робіт, підготовка оглядів наукових праць тощо)

Політика щодо академічної доброчесності докладно описано у Кодексі Честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/code>). Це передбачає, що студент бере повну відповідальність за те, що всі виконані ним завдання відповідають принципам академічної доброчесності.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>Методи навчання</i>	<i>Форми оцінювання</i>
<i>ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)</i>	<i>Лекції, практичні, консультації, написання модульної контрольної роботи, курсова, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.</i>	<i>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, за роботу на практичних заняттях, написання контрольних робіт, модульної контрольної роботи. Підсумковий контроль - екзамен</i>
<i>ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</i>	<i>Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання-дослідницькі завдання</i>	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тижд	Назва розділів,	Розподіл годин	Опис занять	Навчальна
-------------	------------------------	-----------------------	--------------------	------------------

еня навчання	тем	Л	П	С		діяльність та оцінювання
I. Теоретична сутність «витрат» та системи управління ними						
1	Тема 1.1. Теоретична сутність поняття «витрати» та методологічні підходи до управління витратами	2	2	2	Л: Поняття «витрати». Поняття управління витратами. Методологічні підходи до управління витратами. Принципи управління витратами. Завдання управління витратами (2) П: Аналіз структури витрат за даними інформації https://clarity-project.info/edrs	Н: розрахункові завдання.
2	Тема 1.2. Поняття ресурсів, витрат і собівартості	2	2	2	Л: Поняття витрат, собівартості виробництва та собівартості продукції. Регулювання порядку формування собівартості продукції. Види собівартості продукції. Порядок їх розрахунку (2). П: Групування ресурсів, формування витрат (2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
3	Тема 1.3. Класифікація витрат	2	2	4	Л: Поняття бухгалтерських та економічних витрат. Визнання витрат. Класифікація витрат (2) П: Класифікація витрат (2)	Н: розрахункові завдання,
4	Тема 1.4. Методи розрахунку собівартості продукції.	2	2	4	Л: Чинники вибору методу розрахунку собівартості. Методи розрахунку собівартості продукції (2) П: Розрахунок витрат (2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
II. Методи управління витратами підприємства						
5	Тема 2.1. Пофакторний метод планування витрат	2	2	4	Л: Фактори впливу на зміну собівартості. Методика розрахунку впливу кожного із факторів на зміну витрат. П: Апробація пофакторного методу (2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне

6	Тема 2.2. Поняття калькулювання продукції	2	2	4	Л: Поняття калькулювання. Сутність нормативного методу калькулювання. Методи встановлення норм витрат матеріальних та трудових ресурсів. Складання планової (нормативної) калькуляції. Модифікації нормативного методу калькулювання. Нормативний облік виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) (стандарт-кост). Облік витрат в системі калькулювання директ-костинг (2) П: Нормативний метод калькулювання витрат (2)	Н: розрахункові завдання. Опитування О: індивідуальне
7	Тема 2.3. Планування прямих витрат ресурсів при калькулюванні продукції	2	2	4	Л: Стаття калькуляції "Сировина та матеріали". Стаття калькуляції «Транспортно-заготівельні витрати». Стаття калькуляції «Зворотні відходи». Стаття калькуляції "Паливо та енергія на технологічні потреби". Стаття калькуляції «Основна і додаткова заробітна плата робітників, зайнятих у виробництві продукції". Стаття калькуляції «Нарахування на оплату праці» (2). П: розрахунок прямих витрат (2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
8	Тема 2.4. Планування непрямих витрат ресурсів при калькулюванні продукції	2	2	4	Л: Склад непрямих витрат. Розподіл непрямих витрат (2). П: Формування бюджету непрямих витрат (2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне

9-10	Тема 2.5. Методика розрахунку фактичної калькуляції продукції	4	4	10	Л: <i>Поняття про фактичну (звітну) калькуляцію продукції. Способи обліку матеріалів, що списуються на собівартість продукції. Оформлення первинних документів на відпуск матеріалів у виробництво. Документальне оформлення витрат з оплати праці основних виробничих працівників при складанні фактичної собівартості. Документальне оформлення нарахувань на заробітну плату. Витрати на утримання та експлуатацію обладнання. Загальновиробничі витрати. Розподіл загальновиробничих витрат (4). П: <i>Вплив вибору способу обліку матеріалів на собівартість продукції. Розподіл загальновиробничих витрат (4).</i></i>	Н: розрахунко ві завдання. О: індивідуаль не
11	Тема 2.6. Попередільний (попроцесний) метод калькулювання	2	2	4	Л: <i>Поняття та сфера застосування попередільного та попроцесного методів калькулювання. Методика попередільного та попроцесного методів калькулювання Види попередільного методу (2) П: <i>Розрахунок витрат попередільним та попроцесним методом (2)</i></i>	Н: розрахунко ві завдання. О: індивідуаль не
12	Тема 2.7. Позамовний метод калькулювання	2	2	4	Л: <i>Область застосування позамовного методу. Сутність позамовного методу. Об'єкт калькулювання витрат. Документальне оформлення процесу виконання замовлення. Недоліки позамовного методу (2) П: <i>Розрахунок витрат позамовним методом (2)</i></i>	Н: розрахунко ві завдання. О: індивідуаль не
13	Тема 2.8. Планування та облік витрат допоміжних виробництв.	2	2	4	Л: <i>Поняття допоміжних (обслуговуючих) виробництв. Спосіб розрахунку собівартості допоміжних цехів. Собівартість послуг ремонтних цехів. Собівартість продукції енергетичних цехів. Собівартість послуг транспортного господарства підприємства (2). П: <i>Розрахунок витрат у допоміжних виробництвах (2).</i></i>	Н: розрахунко ві завдання. О: індивідуаль не

14	Тема 2.9. Групування витрат за економічними елементами	2	2	4	Л: Поняття «елементу витрат». Зміст елементів витрат в кошторисі виробництва продукції. Зведений кошторис витрат підприємства (2). П: Розрахунок зведеного кошторису витрат підприємства (2).	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
15	Тема 2.10. Альтернативні методи планування та обліку повної вартості витрат	4	2	8	Л: Сутність системи обліку та калькулювання за змінними витратами («директ-костинг»). Сутність системи обліку та калькулювання за нормативними витратами («стандарт-костинг» (standart cost.) . Сутність системи обліку та калькулювання цільових витрат таргет-костинг» (target costing). Кайзен-костинг (кайзен). Диференційований метод обліку собівартості АВС-костинг (Activity Based Costing). Функціонально-вартісний аналіз (ФВА) (4). П: Альтернативний розрахунок витрат (4)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
15	Модульна контрольна робота (МКР)		2	2	Передбачає розрахункові завдання	О: індивідуальне
16-17	Тема 2.11. Особливості формування собівартості продукції (послуг) у різних сферах економіки	2	2	8	Л: Формування витрат у будівництві, на транспорті, житлово-комунальному господарстві тощо (2). П: Розрахунок витрат різних видів економічної діяльності(2)	Н: розрахункові завдання. О: індивідуальне
18	Тема 2.12. Аналіз собівартості продукції та ресурсозбереження	2	2	6	Л: Аналіз абсолютних показників. Горизонтальний аналіз. Вертикальний аналіз. Трендовий аналіз. Коефіцієнтний аналіз. Факторний аналіз. Метод групування витрат. АВС-аналіз. Функціонально-вартісний аналіз (2). П: Апробація методів аналізу собівартості продукції (2).	Н: розрахункові завдання.
Всього		36	36	78		

Примітка: Л – лекції, П – практичне, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента передбачена у вигляді більш глибокого опрацювання теоретичних матеріалів лекцій, виконання практичних завдань, виконання модульної роботи.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
-------	-------------	------------------------

1	2	3
1	44	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	30	Підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену
Разом	78	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента. Тому студенти мають своєчасно виконувати завдання на практичних заняттях, писати модульну контрольну роботу.

Заохочувальні бали студент може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлено у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо.

За виконання творчих завдань з дисципліни встановлено заохочувальні бали:

- виступ на олімпіаді чи конференції із доповіддю з тематики даної дисципліни – 1 бал;
- підготовка та опублікування тез доповіді за тематикою дисципліни – 2 бали;
- підготовка та опублікування статті за тематикою дисципліни – 6 балів.

Відвідування занять:

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні завдань, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

На заняттях студенту дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т.ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Активність студента на парах, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Пропущені контрольні заходи:

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин студент не допускається до складання заліку за умови пропущення більш як 50% практичних занять.

Політика щодо академічної доброчесності докладно описано у Кодексі Честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/code>). Це передбачає, що студент бере повну відповідальність за те, що всі виконані ним завдання відповідають принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, МКР, контрольна робота, тест тощо

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується зі 100 балів, із них 60 балів складає стартова шкала та 40 – бали, отримані на екзамені.

- Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:*
- роботу на практичних заняттях (виконання практичних завдань, опитування, тестування) (3 оцінювання кожного студента за семестр);
 - контрольна робота (або тести) (2 роботи);
 - модульну контрольну роботу.

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (3*5=15)

- активна робота (знання матеріалів лекцій, виконання практичних завдань) – 5 балів;
- помірна робота (не повне засвоєння матеріалів лекцій, виконання практичних завдань) – 2 бали;

8.1.2. Контрольна робота (2 контрольні або тести 2*10=20):

- min 95% правильних відповідей- 10 балів;
- min 85% правильних відповідей – 9 балів;
- min 75% правильних відповідей – 8 балів;
- min 65% правильних відповідей – 7 балів;
- min 60% правильних відповідей – 6 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (1*25=25):

- min 95% правильних відповідей - 25 балів;
- min 85% правильних відповідей – 21 бал;
- min 75% правильних відповідей – 19 балів;
- min 65% правильних відповідей – 16 балів;
- min 60% правильних відповідей – 15 балів.

8.2. Календарний контроль.

Умовою першої атестації є отримання не менше 14 балів та виконання всіх практичних робіт (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 24 балів, виконання всіх практичних робіт (на час атестації).

8.3. Семестровий контроль (екзамен).

Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх практичних робіт, та стартовий рейтинг не менше 40 балів.

На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу (або проходить тестування із включенням до складу тестів теоретичних та практичних питань). Якщо екзамен проходить у вигляді письмової контрольної роботи, кожне завдання білету містить два теоретичних запитання (завдання) і одне практичне. Відповідь студента оцінюється за такими критеріями:

- «відмінно» - повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 40-38 балів;
- «дуже добре» - достатньо повна відповідь, не менше 85% потрібної інформації (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 34-37 балів;
- «добре» - достатня відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 30-36 балів;
- «задовільно» - не повна відповідь, не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 26-29 балів;

– «достатньо» - не менше 60% потрібної інформації та методологічні помилки (завдання виконане з порушенням методології)– 24-25 балів.

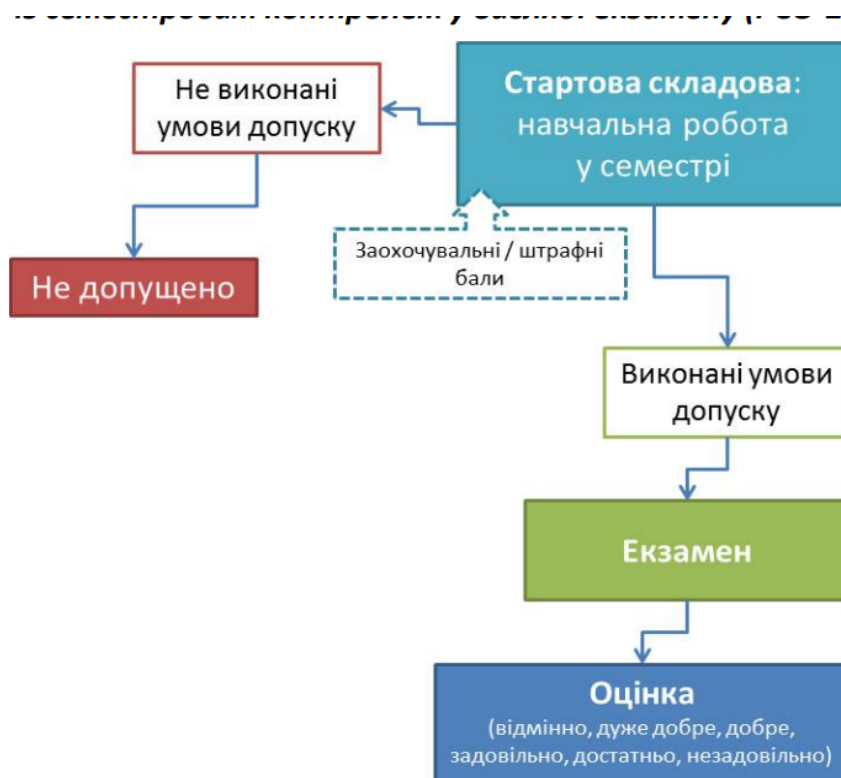
Якщо екзамен організовується у вигляді тестування, бали за екзамен розраховуються на основі частки правильних відповідей студента та вище визначеної шкали оцінювання.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені (виконання екзаменаційної контрольної роботи) викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

Сума стартових балів та балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали:	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
стартовий рейтинг менше 40 балів	Не допущено

Усі вимоги PCO відповідають Положенню про систему оцінювання результатів навчання в КПІ імені Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Poloqennia_RSO_2022.pdf

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У додатку до силабусу подано перелік питань, які виносяться на семестровий контроль.

Студент, який має сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу отримують додатково 5 балів до суми рейтингових балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки та підприємництва, д.е.н., проф.

Марченко Валентиною Миколаївною

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.24 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 10 від 24.06.24р.)

Перелік питань до екзамену

<p><i>Тема 1.1. Економічна суть, значення і завдання управління витратами</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Поняття «витрати».</i><i>2. Поняття управління витратами.</i><i>3. Методологічні підходи до управління витратами.</i><i>4. Принципи управління витратами.</i><i>5. Завдання управління витратами.</i>
<p><i>Тема 1.2. Класифікація витрат</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Поняття бухгалтерських та економічних витрат.</i><i>2. Визнання витрат.</i><i>3. Класифікація витрат</i>
<p><i>Тема 1.3. Методи розрахунку собівартості продукції.</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Чинники вибору методу розрахунку собівартості</i><i>2. Методи розрахунку собівартості продукції</i>
<p><i>Тема 1.4. Собівартість. Види собівартості.</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1.Поняття витрат, собівартості виробництва та собівартості продукції..</i><i>2. Регулювання порядку формування собівартості продукції.</i><i>3. Види собівартості продукції. Порядок їх розрахунку.</i>
<p><i>Тема 2.1. Методи калькулювання витрат. Нормативний метод калькулювання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Поняття калькулювання</i><i>2. Сутність нормативного методу калькулювання</i><i>3. Методи встановлення норм витрат матеріальних та трудових ресурсів.</i><i>4. Складання планової (нормативної) калькуляції.</i><i>5. Модифікації нормативного методу калькулювання</i><i>6. Нормативний облік виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) (стандарт-кост)</i><i>7. Облік витрат в системі калькулювання директ-костинг</i>
<p><i>Тема 2.2. Попередільний метод калькулювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Поняття та сфера застосування попередільного методу калькулювання</i><i>2. Методика попередільного калькулювання</i><i>3. Види попередільного методу</i>
<p><i>Тема 2.3. Позамовний метод калькулювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Область застосування позамовного методу.</i><i>2. Сутність позамовного методу.</i><i>3. Об'єкт калькулювання витрат.</i><i>4. Документальне оформлення процесу виконання замовлення.</i> <p><i>Недоліки позамовного методу.</i></p>
<p><i>Тема 2.4. Попроцесний метод калькулювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"><i>1. Суть та сфера застосування попроцесного методу калькулювання</i><i>2. Види попроцесного калькулювання</i>

Тема 2.5. Альтернативні методи планування витрат

3. Сутність системи обліку та калькулювання за змінними витратами («директ-костинг»)
4. Сутність системи обліку та калькулювання за нормативними витратами («стандарт-костинг» (standart cost.))
5. Сутність системи обліку та калькулювання цільових витрат таргет-костинг» (target costing)
6. Кайзен-костинг (кайзен)
7. Диференційований метод обліку собівартості ABC-костинг (Activity Based Costing)
8. Функціонально-вартісний аналіз (ФВА).

Тема 2.6. Планування та облік витрат допоміжних виробництв.

1. Поняття допоміжних (обслуговуючих) виробництв.
2. Спосіб розрахунку собівартості допоміжних цехів
3. Собівартість послуг ремонтних цехів
4. Собівартість продукції енергетичних цехів
5. Собівартість послуг транспортного господарства підприємства.

Тема 2.7. Планування собівартості незавершеного виробництва

1. Склад незавершеного виробництва
2. Визначення кількості незавершеного виробництва
3. Оцінювання вартості незавершеного виробництва

Тема 2.8. Особливості обліку фактичних витрат виробництва

1. Поняття про фактичну (звітну) калькуляцію продукції.
2. Способи обліку матеріалів, що списуються на собівартість продукції
3. Оформлення первинних документів на відпуск матеріалів у виробництво
4. Документальне оформлення витрат з оплати праці основних виробничих працівників при складанні фактичної собівартості.
5. Документальне оформлення нарахувань на заробітну плату.
6. Витрати на утримання та експлуатацію обладнання.
7. Загальновиробничі витрати
8. Розподіл загальновиробничих витрат

Тема 2.9. Групування витрат за економічними елементами

1. Поняття «елементу витрат».
2. Зміст елементів витрат в кошторисі виробництва продукції.
3. Зведений кошторис витрат підприємства.

Тема 2.10. Аналіз собівартості продукції та ресурсоефективності

1. Аналіз абсолютних показників
2. Горизонтальний аналіз
3. Вертикальний аналіз
4. Трендовий аналіз
5. Коефіцієнтний аналіз
6. Факторний аналіз
7. Метод групування витрат. ABC-аналіз
8. Функціонально-вартісний аналіз